

بررسی عوامل موثر در زمینه نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده با تاکید برالگوی تجميع (مطالعه موردی: باقرشهر)

مسعود يوسف نژاد^۱، پروانه زیویار^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه یادگار امام (ره) واحد شهرری masoudyousefnejad48@gmail.com

^۲ پروانه زیویار استادیار برنامه ریزی روستایی دانشگاه یادگار امام (ره) واحد شهرری p_zivyar@yahoo.com

چکیده

فرآیند طرح نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده شهری با تاکید بر الگوی تجميع از جمله طرح هایی است که مشارکت شهروندی و عمومی در اجرای آن نقش بسزایی دارد. هدف از تحقیق حاضر ارزیابی فرآیند نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده با تاکید بر الگوی تجميع در منطقه باقرشهر می باشد. از روش تحقیق توصیفی همبستگی جهت گردآوری داده ها استفاده شد. جامعه آماری شامل تمامی شهروندان باقرشهر بودند که از طریق فرمول کوکران ۱۹۰ نمونه تعیین گردید و لیکن در نهایت تعداد ۱۹۰ پرسشنامه گردآوری شد. جهت تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS تحت ویندوز استفاده گردید. یافته ها حاکی از آن است که ۴۶/۳ درصد پاسخ گوینان نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده را به صورت انفرادی می خواهند انجام دهند و اصلاح معابر بیشترین نقش را در نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده داشته و اجرای طرح های بهسازی کمترین رتبه را در نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده داشته است.

واژه های کلیدی

نوسازی، بهسازی، بافت های فرسوده، باقرشهر، تجميع

مقدمه

موضوع بافتهای فرسوده شهری از مباحث اصلی در نظر و چالشهای روز برنامه ریزی و مدیریت شهری در عمل است. بنابر آمار حدود ۶۵ هزار هکتار بافت فرسوده در شهرهای امروز کشور وجود داشته که میراث بی توجهی های دیروز و امروز مدیران و مسئولان شهری هستند (۵). فرآیند طرح نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده شهری با تاکید بر الگوی تجميع از جمله طرح هایی است که مشارکت شهروندی و عمومی در اجرای آن نقش بسزایی دارد.

نوسازی بافت های فرسوده شهری در بسیاری از کشورهای جهان از جمله ایران تجربه شده است که از میان آنها می توان به نوسازی در هنگ کنگ اشاره کرد که براساس مکانیزم های جدید سازمانی صورت پذیرفت (۸ و ۱۰). هم چنین تجربه ی موفق نوسازی بافت های

فرسوده و مرمت در شهر کوری چیپا، در کشور برزیل بوده است. از نتایج بدست آمده در این نوسازی تلفیق آگاهانه عناصر گوناگون توسعه شهری با الگوی رشد شهری بوده است (۲). نتایج به دست آمده از در بررسی ابعاد کیفیت محیط بافت فرسوده در محله مفت آباد منطقه ۱۳ تهران نشان دهنده این است که کیفیت عینی و ذهنی محیط در بافت فرسوده محله مفت آباد در حد نازلی قرار دارد. در عین حال مکانیزم های شکل دهنده کیفیت پایین محیط در بافت مورد مطالعه دو عامل درونی و بیرونی است. عامل درونی در شکلگیری کیفیت پایین محیط عامل فقر اقتصادی ساکنین است و عامل بیرونی ضعف مدیریت شهری است (۶). نتایج مطالعات در بررسی نقش مشارکت شهروندی در اجرای طرح بهسازی و نوسازی در محله شهید قره باغی تبریز نشان داد که رابطه معناداری بین اجرای طرح های نوسازی و بهسازی بافت فرسوده شهری با مشارکت شهروندی در کوی شهید قره باغی وجود دارد. در مقابل رابطه معناداری بین رویکرد توانمندسازی و اجرای طرح نوسازی و بهسازی وجود ندارد. توجه به متغیر مشارکت شهروندان و رویکرد توانمندسازی و اعمال آن در تصمیمات باعث افزایش روند نوسازی و بهسازی در کوی شهید قره باغی خواهد شد (۱).

در مقاله ای تحت عنوان «بررسی نقش سرمایه اجتماعی در نوسازی و بهسازی بافت های فرسوده موردی شهر سردشت» در قالب الگوی نوسازی و بهسازی بافت فرسوده به این نتیجه رسیدند که مشارکت اجتماعی، اعتماد اجتماعی، تعاون و همیاری دارای رابطه ی معنادار با نوسازی و بهسازی بافت فرسوده محلات و علاقه به جامعه، روابط خانوادگی و دوستان به دلیل ارتباط ضعیف با نوسازی و بهسازی معنادار نیست (۷).

اوزلم گزی (۲۰۰۹) به بررسی راهکارهای بهسازی و باززنده سازی نواحی مسکونی غیر معمور و فرسوده در شهر آنکارا میپردازد و باز زنده سازی و نوسازی این مناطق را راهبردی فضایی برای هویت